

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در آذرماه سال ۱۴۰۲

بخش صنعت و معدن

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۹۵۴۷

کد موضوعی: ۲۲۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در آذرماه سال ۱۴۰۲ بخش صنعت و معدن

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه اقتصاد کلان و مدل‌سازی)

تهیه و تدوین کنندگان: عالیه ناظمی، علیرضا آذربایجانی

ناظران علمی: محمدرضا عبداللهی، سیدمهدی بنی‌طبا

ویراستار ادبی: سیده مرضیه موسوی‌راد

صفحه آرا: نرجس امیراحمدی

واژه‌های کلیدی:

۱. شاخص صنعت

۲. شاخص تولید

۳. شاخص فروش

۴. شاخص قیمت

تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۱۰/۱۹

به نام خدا

فهرست مطالب

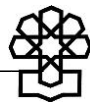
۱	چکیده.....
۱	خلاصه مدیریتی.....
۲	۱. مقدمه.....
۴	۲. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی.....
۵	۳. شاخص‌های تولید و فروش به تفکیک رشته‌فعالیت‌های صنعتی بورسی.....
۹	۳-۱. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات.....
۱۰	۳-۲. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به‌جز دارو.....
۱۱	۳-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه.....
۱۲	۳-۴. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر.....
۱۳	۳-۵. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو.....
۱۴	۴. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی.....
۱۶	۵. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی.....
۱۷	۶. جمع‌بندی.....
۱۸	پیوست.....
۲۱	پی‌نوشت.....
۲۱	منابع و مآخذ.....

فهرست جداول

۵	جدول ۱. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی آذرماه سال ۱۴۰۲.....
۱۸	جدول ۱ پیوست. آمار مربوط به رشد تولید کل رشته‌فعالیت‌ها.....
۱۹	جدول ۲ پیوست. آمار مربوط به رشد فروش کل رشته‌فعالیت‌ها.....
۲۰	جدول ۳ پیوست. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی آذرماه سال ۱۴۰۲.....

فهرست نمودارها

- نمودار ۱. شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی ۴
- نمودار ۲. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی ۴
- نمودار ۳. رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی نسبت به دوره مشابه سال قبل ۵
- نمودار ۴. رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در آذرماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه مشابه سال قبل ۶
- نمودار ۵. رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در آذرماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل ۷
- نمودار ۶. سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در آذرماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه مشابه سال قبل ۸
- نمودار ۷. سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در آذرماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل ۸
- نمودار ۸. شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات ۹
- نمودار ۹. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات ۹
- نمودار ۱۰. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه قبل ۱۰
- نمودار ۱۱. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۰
- نمودار ۱۲. شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو) ۱۰
- نمودار ۱۳. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو) ۱۰
- نمودار ۱۴. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به‌جز دارو نسبت به ماه قبل ۱۱
- نمودار ۱۵. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به‌جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۱
- نمودار ۱۶. شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه ۱۱
- نمودار ۱۷. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه ۱۱
- نمودار ۱۸. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه قبل ۱۲
- نمودار ۱۹. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۲
- نمودار ۲۰. شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر ۱۲
- نمودار ۲۱. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر ۱۲
- نمودار ۲۲. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر نسبت به ماه قبل ۱۳
- نمودار ۲۳. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۳
- نمودار ۲۴. شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو ۱۳
- نمودار ۲۵. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو ۱۳
- نمودار ۲۶. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه قبل ۱۴
- نمودار ۲۷. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۴
- نمودار ۲۸. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت ۱۴
- نمودار ۲۹. شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی - آذرماه سال ۱۴۰۲ ۱۵
- نمودار ۳۰. درصد تغییر شاخص قیمت رشته‌فعالیت دارو ۱۵
- نمودار ۳۱. درصد تغییر شاخص قیمت رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر ۱۶
- نمودار ۳۲. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی ۱۶
- نمودار ۳۳. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی ۱۶
- نمودار ۳۴. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه قبل ۱۷
- نمودار ۳۵. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۷

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در آذرماه سال ۱۴۰۲ بخش صنعت و معدن

چکیده

در آذرماه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه قبل، کاهش ۲/۱ درصدی و ۰/۴ درصدی داشته‌اند. لازم به ذکر است عملکرد ۹ ماهه سال جاری به ۹ ماهه سال قبل گویای رشد ۰/۲ درصدی شاخص تولید و کاهش ۱/۹ درصدی شاخص فروش صنعت است.

در آذرماه سال ۱۴۰۲ شاخص تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات نسبت به ماه قبل افزایش ۱۰/۷ و ۸/۳ درصدی داشته است. رشته فعالیت‌های کاشی و سرامیک، منسوجات، لاستیک و پلاستیک، کک و پالایش و معدن هم در این ماه نسبت به ماه قبل با افزایش شاخص تولید مواجه شده‌اند.

در آذرماه سال ۱۴۰۲ نرخ رشد ماهیانه قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی صفر درصد بوده است، همچنین رشد نقطه‌به‌نقطه با کاهش ۱/۲ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۲۳/۳ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه شاخص قیمت نیز در آذرماه سال ۱۴۰۲ روند نزولی یک سال اخیر خود را ادامه داده و با ۰/۷ واحد درصد کاهش نسبت به ماه قبل، میزان ۲۲/۷ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

خلاصه مدیریتی

بیان مسئله

تحلیل روند رشد بخش صنعت از جنبه‌های مختلف، عاملی کلیدی در تحلیل‌های خرد و کلان اقتصادی و یکی از ارکان تصمیم‌گیری در حوزه اقتصاد است. شاخص تولید بخش صنعت به‌دلیل تأثیر نوسانات سطح فعالیت صنعت بر بخش‌های دیگر اقتصاد، به‌عنوان یک شاخص مهم اقتصادی کوتاه‌مدت مورد استفاده قرار می‌گیرد. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی به‌صورت ماهیانه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های بورسی را محاسبه می‌کند. اهمیت این شاخص به‌روز، برای اقتصاد ایران که تحولات زیادی دارد بیشتر خواهد بود، زیرا بازخورد شوک‌های وارده به اقتصاد ایران و واکنش‌های سیاستگذاران باید در تواتر کمتر از فصل مورد رصد قرار گیرد؛ این درحالی است که آمار رسمی بخش حقیقی به‌صورت فصلی و با تأخیر ارائه می‌شود.

یافته‌های کلیدی

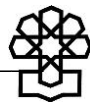
در ۹ ماهه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ۹ ماهه مشابه سال قبل با افزایش ۰/۲ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۲/۱ درصدی مواجه شده است. در این ۹ ماه نسبت به ۹ ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بورسی ۸ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص تولید و ۷ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص تولید را تجربه کرده‌اند. رشته‌فعالیت‌های «دارو»، «تجهیزات برقی» و «ماشین‌آلات و تجهیزات» بیشترین افزایش در شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «چوب و کاغذ»، «منسوجات» و «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» بیشترین کاهش در شاخص تولید را داشته‌اند. همچنین طی آذرماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «خودرو و قطعات» و «سایر کانی غیرفلزی» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند.

همچنین در ۹ ماهه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ۹ ماهه مشابه سال قبل با افزایش ۶ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۱/۲ درصدی مواجه شده است.

در ۹ ماهه سال ۱۴۰۲، شاخص فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ۹ ماهه مشابه سال قبل با کاهش ۱/۹ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۰/۴ درصدی مواجه شده است. در این ۹ ماه نسبت به ۹ ماه مشابه سال قبل ۸ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۷ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص فروش داشته‌اند. رشته‌فعالیت‌های «سایر کانی غیرفلزی»، «دارو» و «تجهیزات برقی» بیشترین افزایش در شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «چوب و کاغذ» و «منسوجات» بیشترین کاهش در شاخص فروش را داشته‌اند. همچنین در این ماه نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات» و «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «شیمیایی (به‌جز دارو)»، «تجهیزات برقی» و «غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش ثبت کرده‌اند.

همچنین در ۹ ماهه سال ۱۴۰۲، شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی هم نسبت به ۹ ماهه مشابه سال قبل با افزایش ۰/۳ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۱/۸ درصدی مواجه شده است.

در آذرماه سال ۱۴۰۲ نرخ رشد ماهیانه قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی صفر درصد بوده است، همچنین رشد نقطه‌به‌نقطه با کاهش ۱/۲ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۲۳/۳ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه شاخص قیمت نیز در آذرماه سال ۱۴۰۲ روند نزولی یک سال اخیر خود را ادامه داده و با ۰/۷ واحد درصد کاهش نسبت به ماه قبل، میزان ۲۲/۷ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

۱. مقدمه

شاخص تولید، فروش و قیمت صنایع بوری با استفاده از داده‌های ماهیانه شرکت‌های صنعتی بوری پذیرفته شده در بورس^۱ محاسبه می‌شود. در تهیه این شاخص‌ها از اطلاعات ماهیانه ۳۱۹ شرکت بوری استفاده می‌شود و علاوه بر اندازه‌گیری تغییرات میزان تولید، فروش و قیمت در بخش صنعت، در محاسبات ملی نیز نقش مهمی ایفا می‌کنند و برآوردی از تغییرات ماهیانه ارزش‌افزوده ایجاد شده را در صنایع مختلف و به‌دنبال آن در کل اقتصاد منعکس می‌کنند. شاخص تولید صنعت را بانک مرکزی و مرکز آمار ایران با تواتر فصلی و همچنین شاخص قیمت صنعت به‌صورت فصلی را مرکز آمار و ماهیانه را بانک مرکزی، منتشر می‌کند، اما الزامی به انتشار شاخص فروش صنعت ندارند. از طرفی، این آمار چندین ضعف اساسی دارد که مهم‌ترین آن وقفه سه‌ماهه در انتشار داده‌ها و بعضاً متوقف شدن انتشار آنها و نداشتن تواتر ماهیانه است.

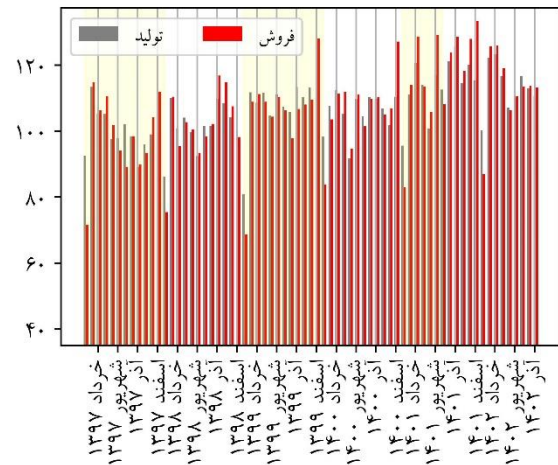
شاخص‌های ماهیانه تولید، فروش و قیمت استخراج شده از اطلاعات عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تا حد زیادی می‌توانند با دقت مناسب و به‌صورت به‌هنگام تحولات بخش صنعت و معدن کشور را توضیح دهند و با توجه به بررسی‌های انجام شده و تطبیق دادن این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار ایران که به‌صورت فصلی منتشر می‌شود، مشخص شده این شاخص به‌خوبی می‌تواند در وقفه انتشار این شاخص‌های رسمی، شاخص جایگزین مناسبی برای آن باشد [۱]. در این مطالعه تغییرات شاخص‌های تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته‌فعالیت‌های آن در آذرماه سال ۱۴۰۲ مورد بررسی قرار گرفته است.

۱. شرکت‌های بوری شامل تمام شرکت‌های تولیدی صنعتی و معدنی بورس و فرابورس می‌شود که گزارش‌های فعالیت ماهیانه خود را در سایت کدال منتشر می‌کنند.

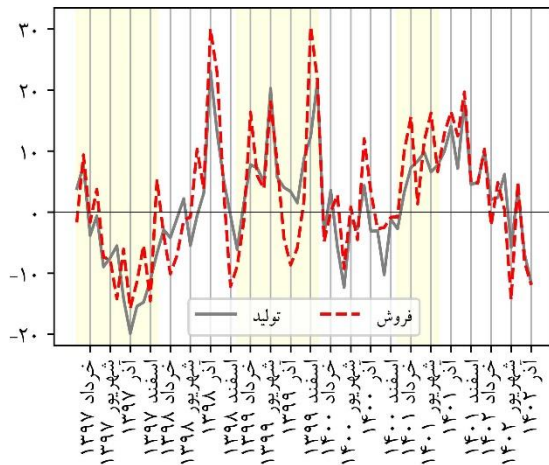
۲. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی

در ۹ ماهه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ۹ ماهه مشابه سال قبل به ترتیب با افزایش ۰/۲ درصدی و کاهش ۱/۹ درصدی مواجه شده‌اند. همچنین در آذرماه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱۱/۷ و ۱۱/۹ درصدی را تجربه کرده است و نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش کاهش ۲/۱ و ۰/۴ درصدی داشته‌اند.

نمودار ۱. شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (۱۳۹۵=۱۰۰)

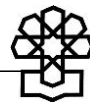

نمودار ۲. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (درصد)

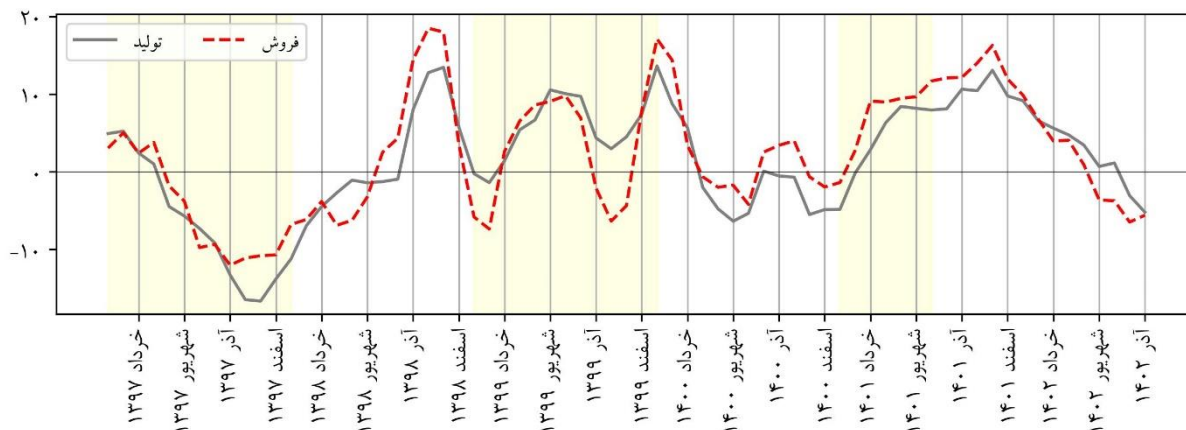
مأخذ: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.

طی سه‌ماهه منتهی به آذرماه سال ۱۴۰۲، رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص تولید کاهش ۵/۲ درصدی و شاخص فروش آن کاهش ۵/۶ درصدی را نشان می‌دهند.

نمودار ۳. رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص‌های تولید و فروش

فعالیت‌های صنعتی نسبت به دوره مشابه سال قبل (درصد)

مأخذ: همان.

جدول ۱. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی آذرماه سال ۱۴۰۲

شاخص فروش			شاخص تولید			رشد شاخص تولید و فروش
رشد ۹ ماهه نسبت به ۹ ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد ۹ ماهه نسبت به ۹ ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	
-۱/۹	-۱۱/۹	-۰/۴	۰/۲	-۱۱/۷	-۲/۱	صنعت
-۵/۹	-۲۷/۱	-۱۵/۴	-۲/۷	-۲۱/۳	-۵/۵	شیمیایی به جز دارو
-۲/۲	-۸/۹	-۰/۶	۱/۵	-۳/۸	-۵/۳	فلزات پایه
-۱۵/۷	-۳۲/۳	۸/۳	-۴/۰	-۲۳/۷	۱۰/۷	خودرو و قطعات
۰/۳	-۲۴/۳	۱/۸	۶/۰	-۱/۷	۱/۲	معدن

مأخذ: همان.

۳. شاخص‌های تولید و فروش به تفکیک رشته فعالیت‌های صنعتی بورسی

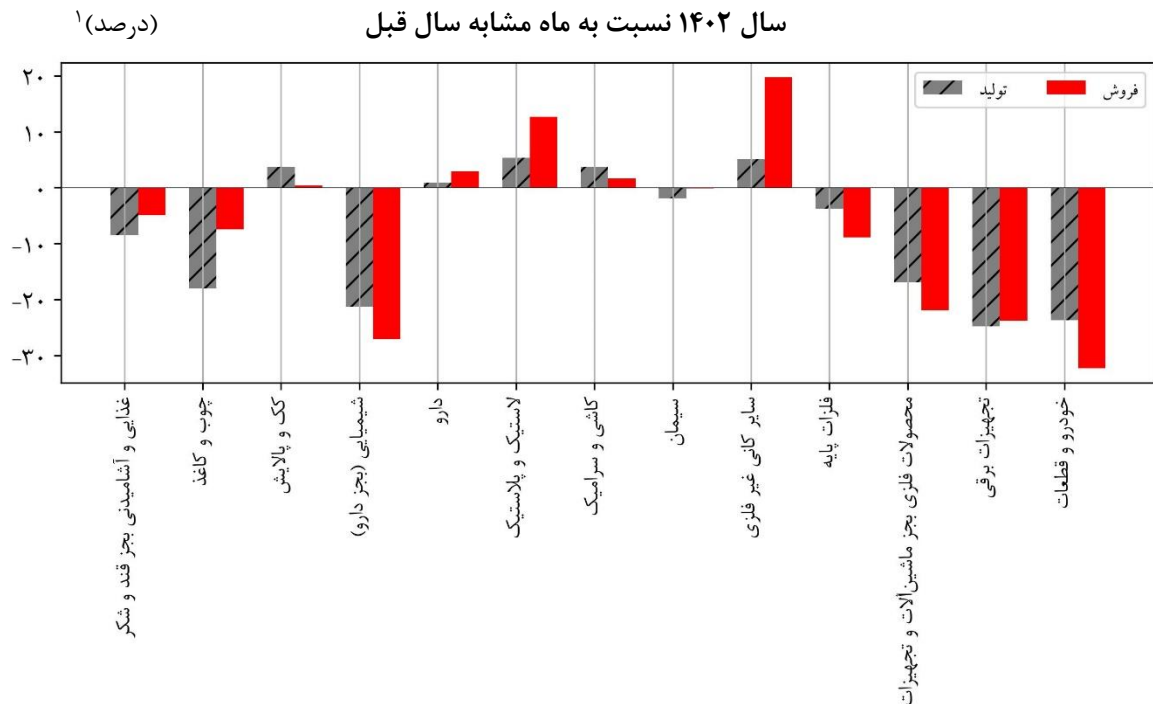
آذرماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته فعالیت صنعتی بورسی ۶ رشته فعالیت افزایش در شاخص تولید و ۹ رشته فعالیت کاهش در شاخص تولید داشته است. رشته فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «سایر کانی غیرفلزی» و «کاشی و سرامیک» بیشترین افزایش در شاخص تولید و رشته فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «خودرو و قطعات» و «شیمیایی (به جز دارو)» بیشترین کاهش در شاخص تولید داشته‌اند.

همچنین در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته فعالیت صنعتی بورسی ۷ رشته فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۸ رشته فعالیت کاهش در شاخص فروش را تجربه کرده‌اند. رشته فعالیت‌های «سایر کانی غیرفلزی»،

۱. اطلاعات سایر رشته فعالیت‌ها در بخش پیوست آمده است.

«لاستیک و پلاستیک» و «دارو» بیشترین افزایش در شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «شیمیایی (به‌جز دارو)» و «تجهیزات برقی» بیشترین کاهش را در شاخص فروش تجربه کرده‌اند.

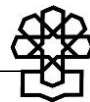
نمودار ۴. رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در آذرماه

مأخذ: همان.

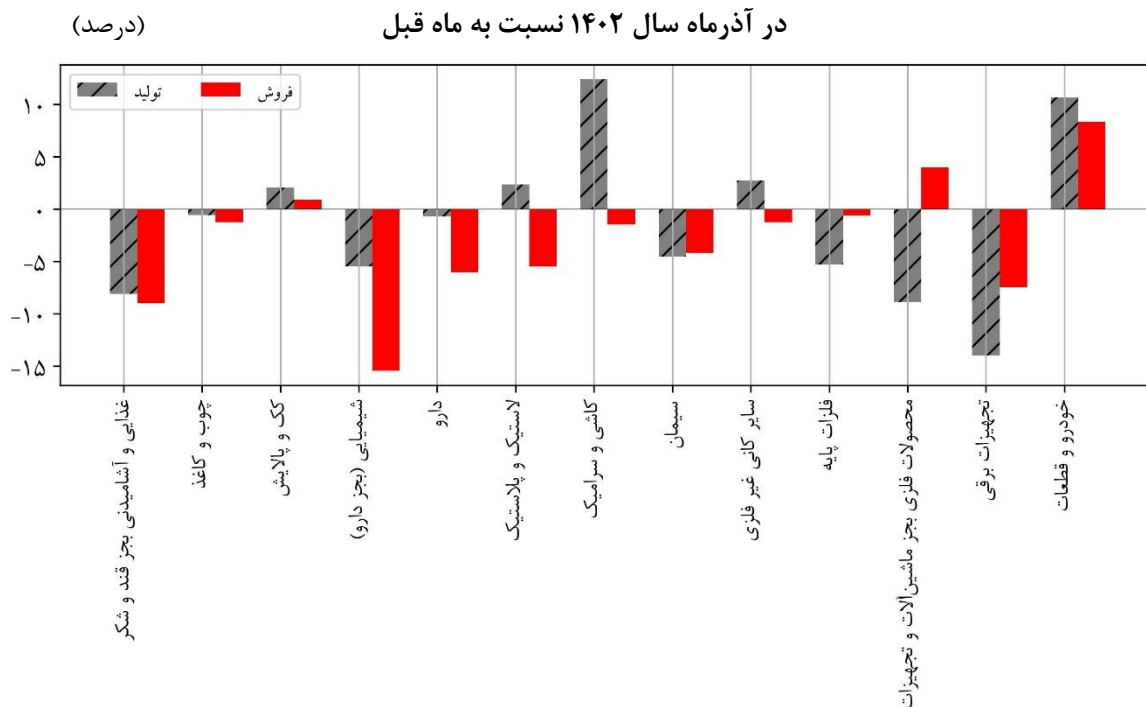
طی آذرماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «خودرو و قطعات» و «سایر کانی غیرفلزی» افزایش در شاخص تولید داشته‌اند و رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر» کاهش را در شاخص تولید ثبت کرده‌اند. همچنین، رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات» و «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» افزایش در شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «شیمیایی (به‌جز دارو)»، «غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر» و «تجهیزات برقی» کاهش در شاخص فروش داشته‌اند.

۱. همان‌طور که در گزارش پشتیبان بیان شده است، در رشته‌فعالیت منسوجات و ماشین‌آلات و تجهیزات چهار شرکت در بورس پذیرش شده‌اند و لذا اولاً، شاخص بنگاه‌های بورسی این صنعت گویای وضعیت این بخش از اقتصاد نیست و ثانیاً، به‌دلیل تعداد کم بنگاه‌ها احتمال نوسان زیاد در این رشته‌فعالیت بیشتر است. برای نمایش بهتر اطلاعات در نمودارها، این رشته‌فعالیت از نمودارهای ۴ تا ۷ حذف شده است.

نمودار ۵. رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی

در آذرماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل

مأخذ: همان.

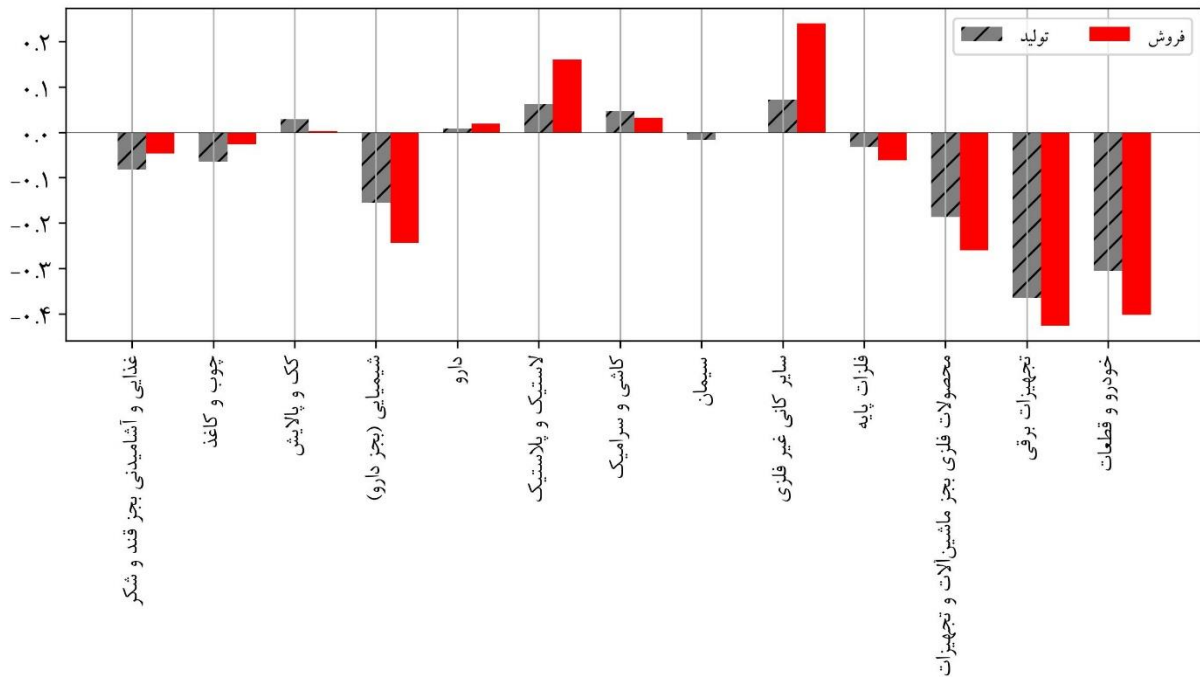
طی آذرماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه مشابه سال قبل رشته‌فعالیت‌های «سایر کانی غیرفلزی»، «لاستیک و پلاستیک» و «کاشی و سرامیک» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «خودرو و قطعات» و «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند، همچنین رشته‌فعالیت‌های «سایر کانی غیرفلزی»، «لاستیک و پلاستیک» و «کاشی و سرامیک» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش نسبت به ماه مشابه سال قبل و رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «خودرو و قطعات» و «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند.

طی آذرماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «خودرو و قطعات» و «سایر کانی غیرفلزی» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند، همچنین رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «کک و پالایش» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «شیمیایی (به‌جز دارو)»، «تجهیزات برقی» و «غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش ثبت کرده‌اند.

نمودار ۶. سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت

در آذرماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه مشابه سال قبل

(درصد)

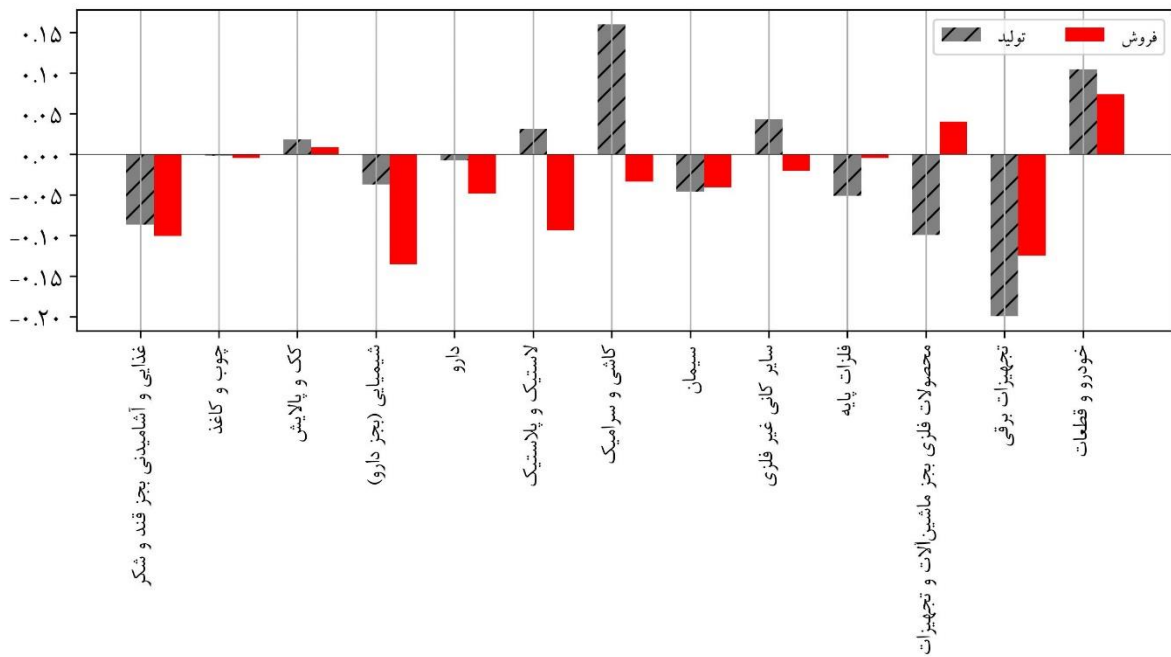

مأخذ: همان.

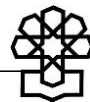
نمودار ۷. سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت

در آذرماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل

(درصد)

مأخذ: همان.

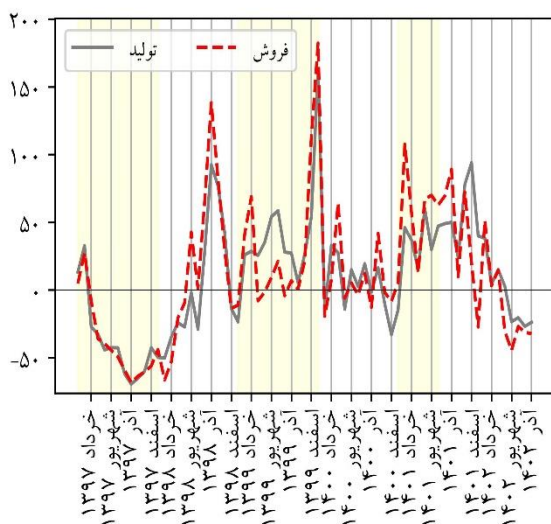

در ادامه به بررسی رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «شیمیایی (به جز دارو)» و «فلزات پایه» به دلیل ضریب اهمیت بالای این رشته‌فعالیت‌ها در محاسبه شاخص و همچنین رشته‌فعالیت‌های «غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر» و «دارو» به دلیل اثرپذیری از حذف ارز ترجیحی ۴۲۰۰ تومانی در واردات نهاده‌های آنها پرداخته شده است.

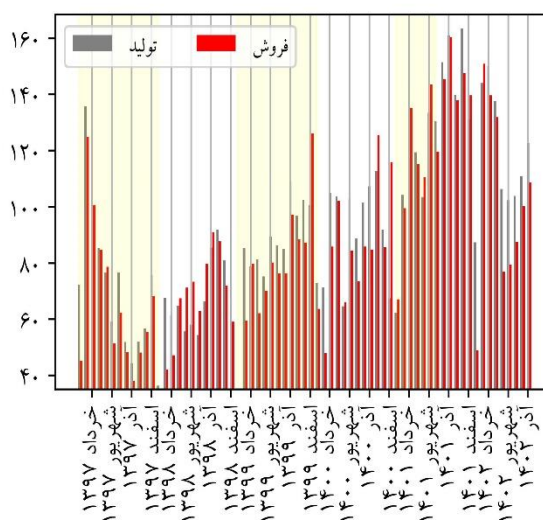
۳-۱. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات

در ۹ ماهه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات نسبت به ۹ ماهه مشابه سال قبل به ترتیب با کاهش ۴ و ۱۵/۷ درصدی مواجه شده‌اند. همچنین در آذرماه سال ۱۴۰۲ شاخص تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه قبل افزایش ۱۰/۷ و ۸/۳ درصدی داشته است. همان‌طور که در نمودار ۱۰ نشان داده شده است، نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها به جز شاخص تولید زیربخش «خودرو سنگین» رشد مثبتی داشته‌اند.

نمودار ۹. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (درصد)

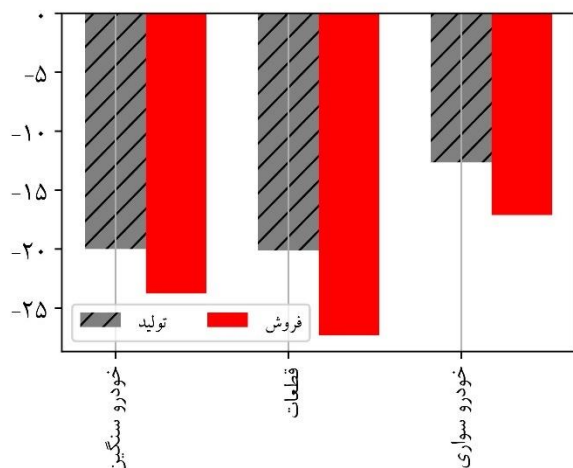

نمودار ۸. شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (۱۳۹۵=۱۰۰)

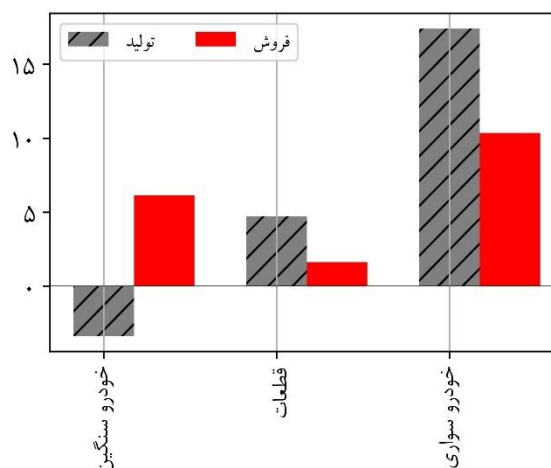

مأخذ: همان.

نمودار ۱۱. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

نمودار ۱۰. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه قبل (درصد)

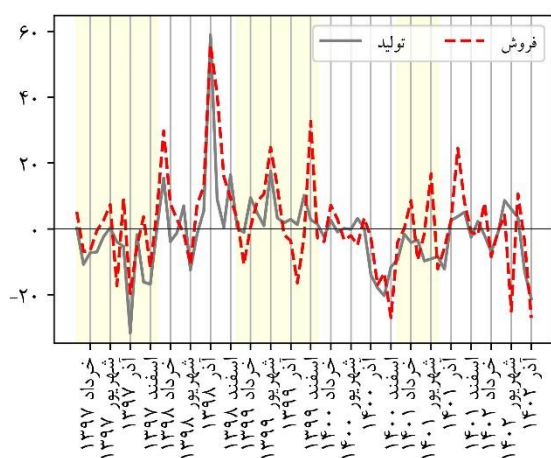

مأخذ: همان.

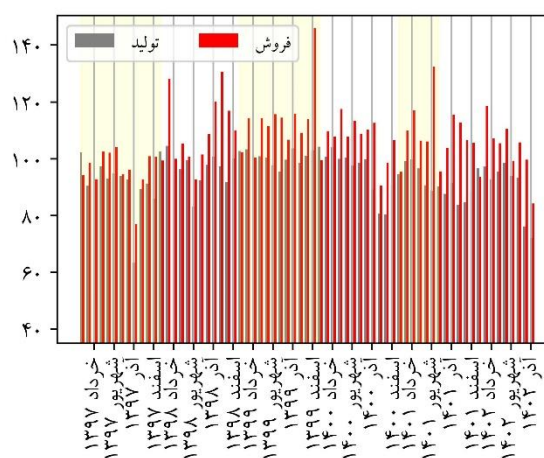
۲-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به جز دارو

در ۹ ماهه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به جز دارو بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ۹ ماهه مشابه سال قبل به ترتیب با کاهش ۲/۷ و ۵/۹ درصدی مواجه شده‌اند. همچنین در آذرماه سال ۱۴۰۲ شاخص تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به جز دارو بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه قبل کاهش ۵/۵ درصدی و ۱۵/۴ درصدی داشته است. مطابق نمودار ۱۴، نسبت به ماه قبل تنها شاخص تولید و فروش زیربخش «پلاستیک و لاستیک مصنوعی» افزایش یافته است. همچنین، نسبت به ماه مشابه سال قبل نیز تنها شاخص تولید زیربخش «کودها و ترکیبات نیتروژن‌دار» و شاخص تولید و فروش زیربخش «متانول» افزایش یافته است.

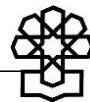
نمودار ۱۳. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به جز دارو) (درصد)

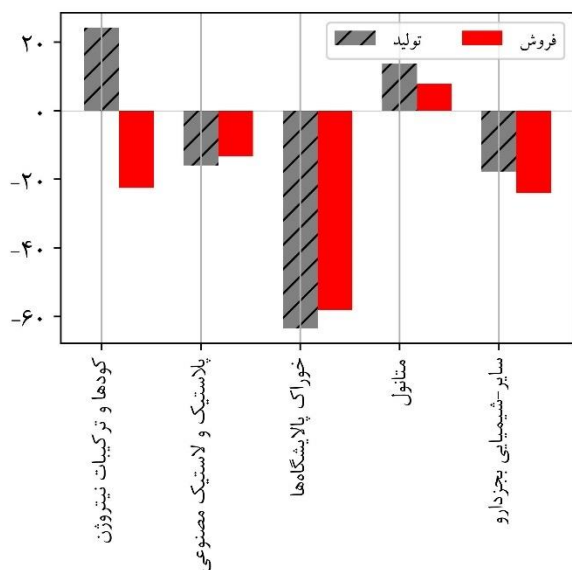
نمودار ۱۲. شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به جز دارو) (۱۳۹۵=۱۰۰)

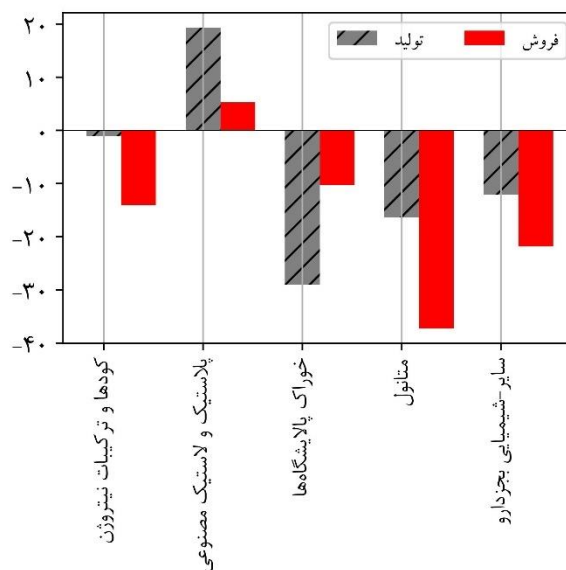
مأخذ: همان.

نمودار ۱۵. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل

نمودار ۱۴. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه قبل (درصد)

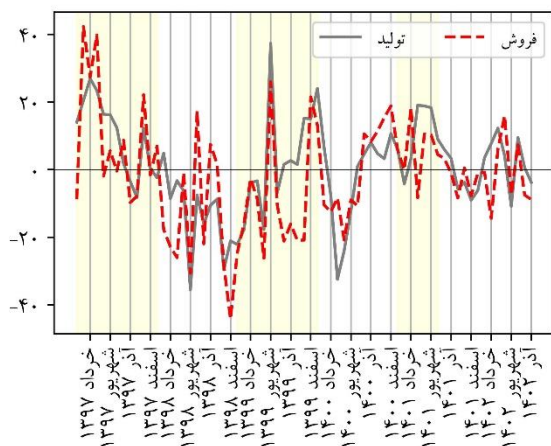

مأخذ: همان.

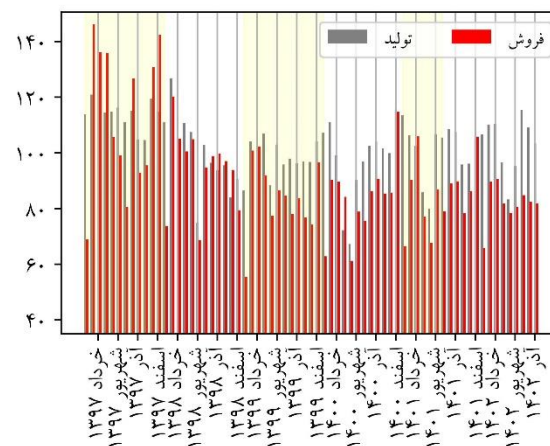
۳-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه

در ۹ ماهه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ۹ ماهه مشابه سال قبل به ترتیب با افزایش ۱/۵ درصدی و کاهش ۲/۲ درصدی مواجه شده‌اند. همچنین در آذرماه سال ۱۴۰۲ شاخص تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه قبل کاهش ۵/۳ درصدی و ۰/۶ درصدی داشته است. مطابق نمودار ۱۸، نسبت به ماه قبل تنها شاخص فروش زیربخش‌های «شمس» و «پروپیل» افزایش یافته است، همچنین طبق نمودار ۱۹، نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش شاخص تولید زیربخش «ورق» منجر به کاهش شاخص تولید شده است.

نمودار ۱۷. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (درصد)

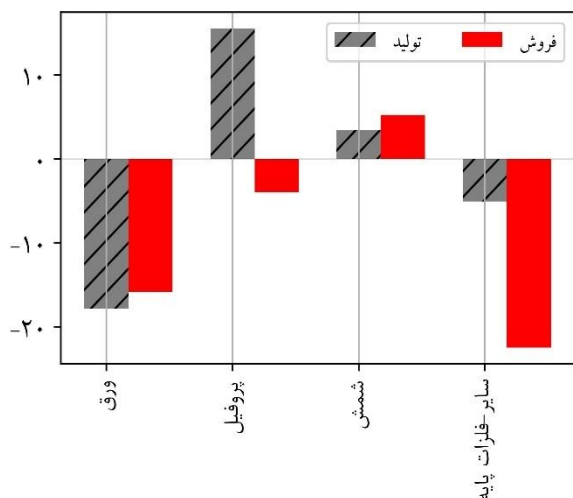

نمودار ۱۶. شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (۱۳۹۵=۱۰۰)

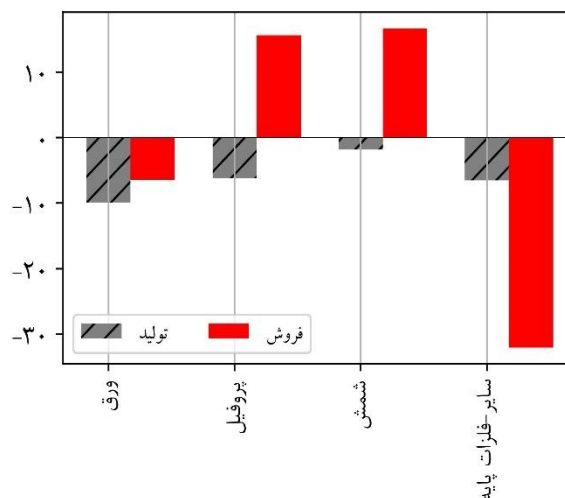

مأخذ: همان.

نمودار ۱۹. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

نمودار ۱۸. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه قبل (درصد)

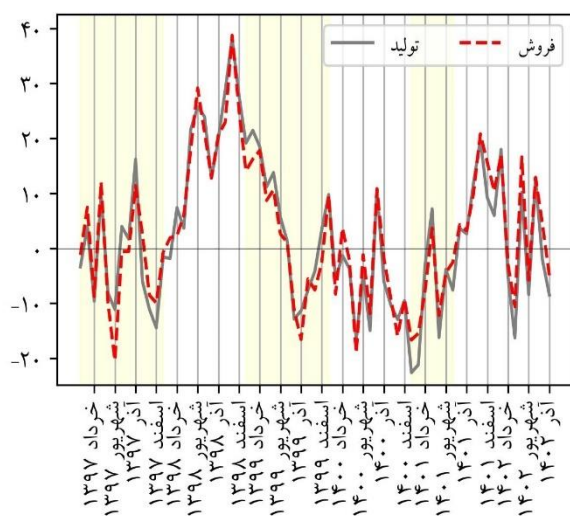

مأخذ: همان.

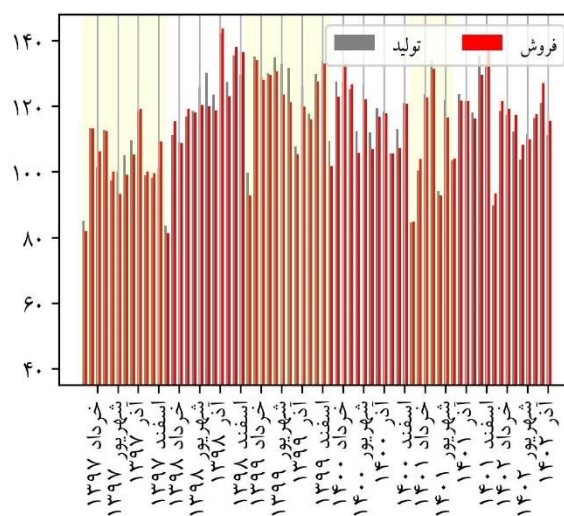
۳-۴. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر

در ۹ ماهه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ۹ ماهه مشابه سال قبل به ترتیب با کاهش ۰/۶ درصدی و افزایش ۳ درصدی مواجه شده‌اند. همچنین در آذرماه سال ۱۴۰۲ شاخص تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه قبل کاهش ۸/۱ و ۹ درصدی داشته است. مطابق نمودار ۲۲ نسبت به ماه قبل تنها شاخص تولید زیربخش «لبنیات» افزایش یافته و همچنین مطابق نمودار ۲۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل تنها شاخص تولید «لبنیات» افزایش یافته است.

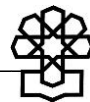
نمودار ۲۱. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر (درصد)

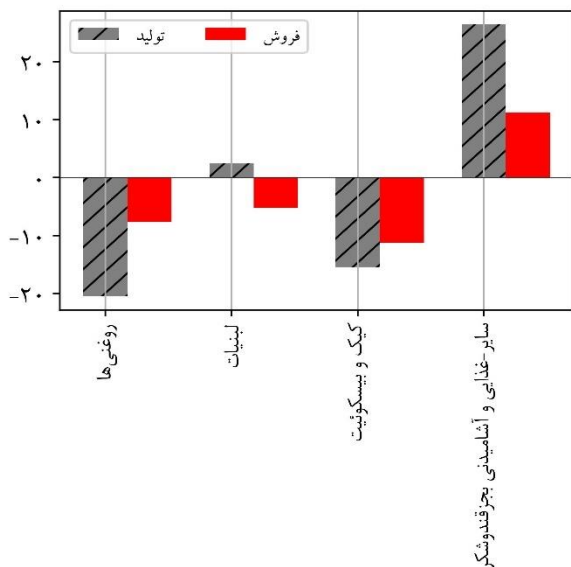
نمودار ۲۰. شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر (۱۰۰=۱۳۹۵)

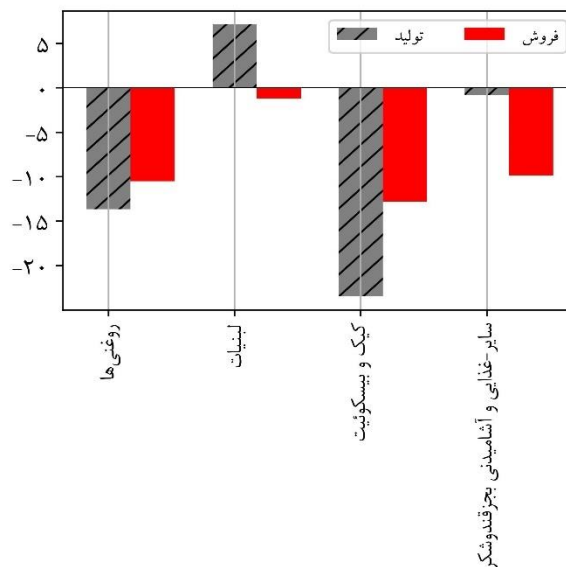
مأخذ: همان.

نمودار ۲۳. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

نمودار ۲۲. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر نسبت به ماه قبل (درصد)

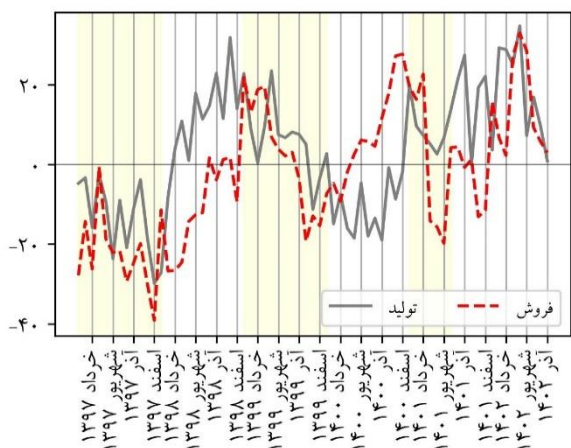

مأخذ: همان.

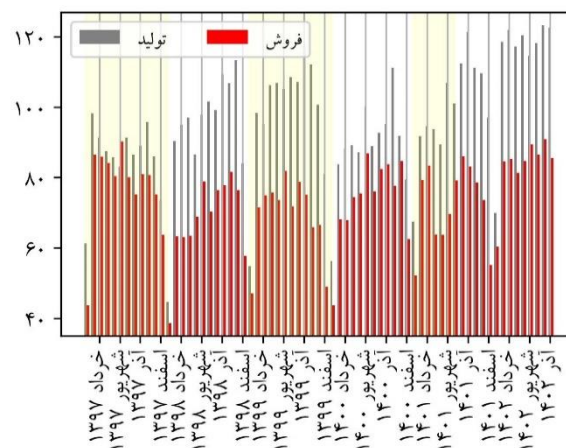
۳-۵. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو

در ۹ ماهه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ۹ ماهه مشابه سال قبل به ترتیب با افزایش ۱۶/۸ و ۱۳/۴ درصدی مواجه شده‌اند. همچنین در آذرماه سال ۱۴۰۲ شاخص تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه قبل کاهش ۰/۷ و ۶ درصدی داشته است. طبق نمودار ۲۶ نسبت به ماه قبل شاخص فروش تمام زیربخش‌ها کاهش یافته و تنها شاخص تولید «شربت و سوسپانسیون» و «سایر» افزایش یافته است. از طرفی مطابق نمودار ۲۷ نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید و فروش زیربخش «قرص و کپسول» و شاخص فروش زیربخش «فراورده‌های تزریقی» کاهش یافته است.

نمودار ۲۵. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو (درصد)

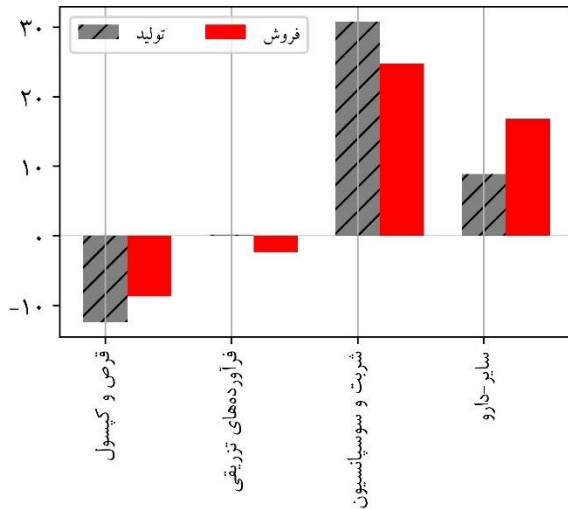

نمودار ۲۴. شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو (۱۳۹۵=۱۰۰)

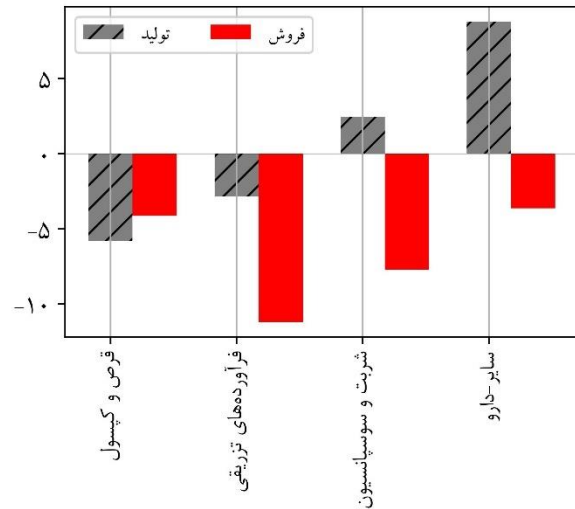

مأخذ: همان.

نمودار ۲۷. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

نمودار ۲۶. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه قبل (درصد)

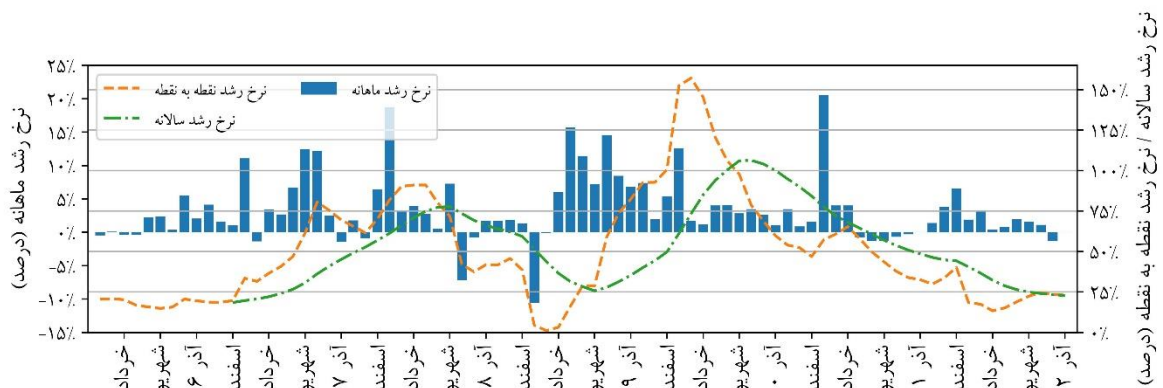

مأخذ: همان.

۴. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی

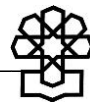
در آذرماه سال ۱۴۰۲ نرخ رشد ماهیانه^۱ قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی صفر درصد بوده است، همچنین رشد نقطه‌به‌نقطه^۲ با کاهش ۱/۲ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۲۳/۳ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین^۳ سالیانه شاخص قیمت نیز در آذرماه سال ۱۴۰۲ روند نزولی یک سال اخیر خود را ادامه داده و با ۰/۷ واحد درصد کاهش نسبت به ماه قبل، میزان ۲۲/۷ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

نمودار ۲۸. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت (۱۳۹۵=۱۰۰)

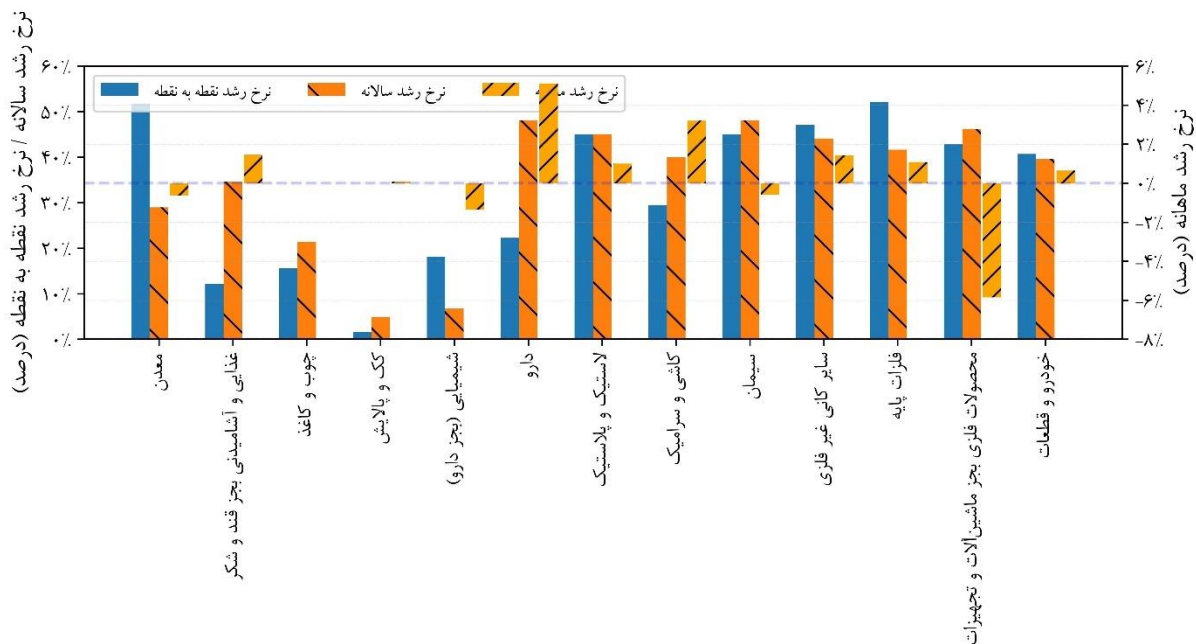
مأخذ: همان.

۱. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه قبل.
 ۲. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه مشابه سال قبل.
 ۳. درصد تغییر میانگین شاخص قیمت صنعت در ۱۲ ماه منتهی به ماه مورد نظر نسبت به دوره مشابه سال قبل.

بررسی شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی نشان می‌دهد در آذرماه سال ۱۴۰۲، رشته‌فعالیت‌های «دارو» و «کاشی و سرامیک» بالاترین نرخ رشد ماهیانه و رشته‌فعالیت‌های «فلزات پایه» و «سایر کانی غیرفلزی» بالاترین نرخ رشد نقطه‌به‌نقطه را تجربه کرده‌اند.

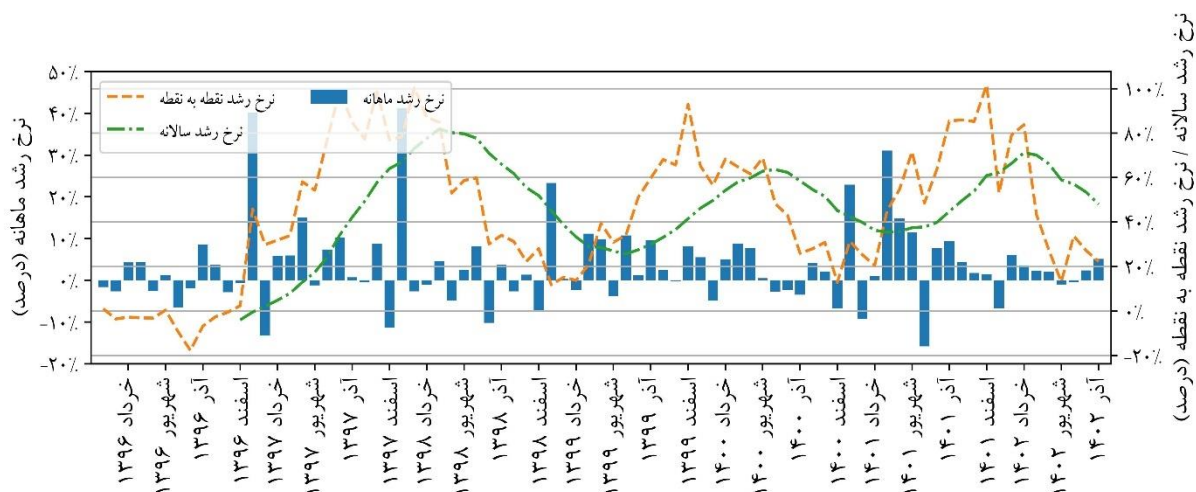
نمودار ۲۹. شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی - آذرماه سال ۱۴۰۲

مأخذ: همان.

رشته‌فعالیت دارو در آذرماه، نرخ رشد ماهیانه مثبت ۵/۱ درصدی داشته است. گفتنی است، رشد نقطه‌به‌نقطه رشته‌فعالیت دارو نسبت به ماه پیش کاهش یافته و به ۲۲ درصد رسیده و میانگین سالیانه قیمت نیز ۴۸ درصد افزایش یافته است.

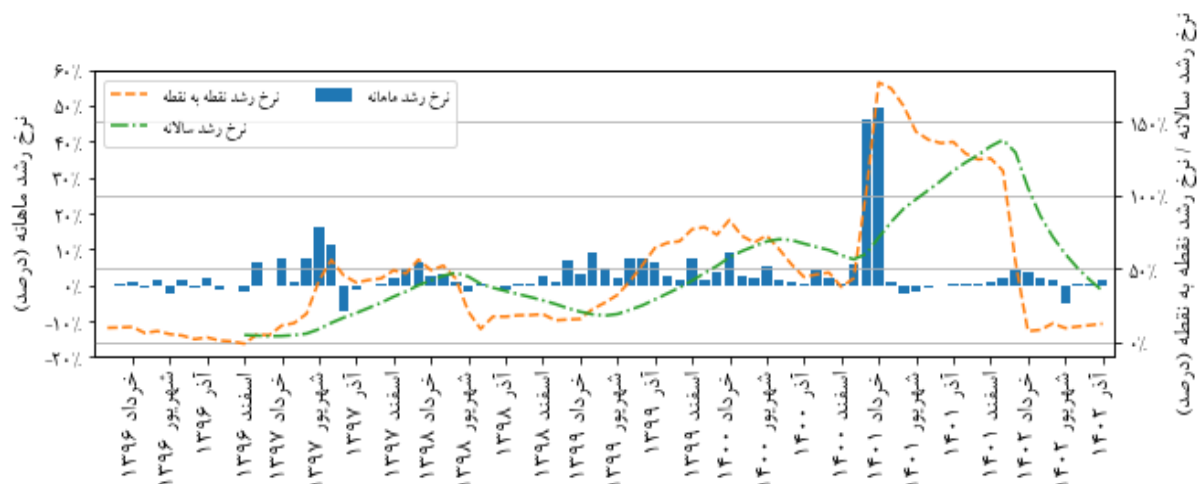
نمودار ۳۰. درصد تغییر شاخص قیمت رشته‌فعالیت دارو (۱۳۹۵=۱۰۰)

مأخذ: همان.

رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر در آذرماه، نرخ رشد ماهیانه مثبت ۱/۶ درصدی داشته است. گفتنی است، رشد نقطه‌به‌نقطه این رشته‌فعالیت نسبت به ماه پیش افزایش یافته و در آذرماه به ۱۲/۲ درصد رسیده است، میانگین سالیانه قیمت در این رشته‌فعالیت از فروردین‌ماه نزولی بوده و به ۳۵ درصد رسیده است.

نمودار ۳۱. درصد تغییر شاخص قیمت رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر (۱۳۹۵=۱۰۰)

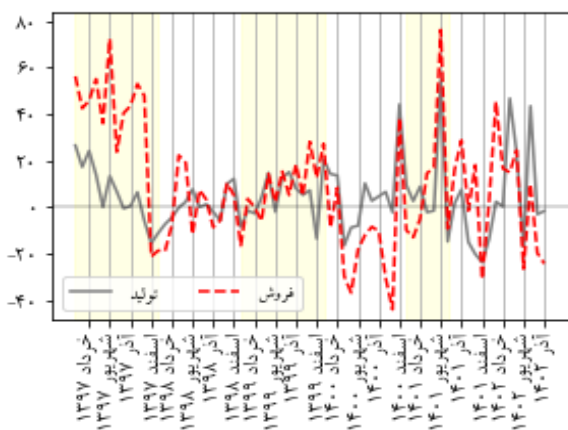
مأخذ: همان.

۵. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی

در ۹ ماهه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ۹ ماهه مشابه سال قبل به ترتیب با افزایش ۶ و ۳ درصدی مواجه شده‌اند. همچنین در آذرماه سال ۱۴۰۲ شاخص تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه قبل افزایش ۱/۲ و ۱/۸ درصدی داشته است. مطابق نمودار ۳۴، نسبت به ماه قبل تنها شاخص تولید زیربخش‌های «کنسانتره» و «سایر» افزایش یافته است. همچنین مطابق نمودار ۳۵، نسبت به ماه مشابه سال قبل تنها شاخص تولید زیربخش «کنسانتره» افزایش یافته است.

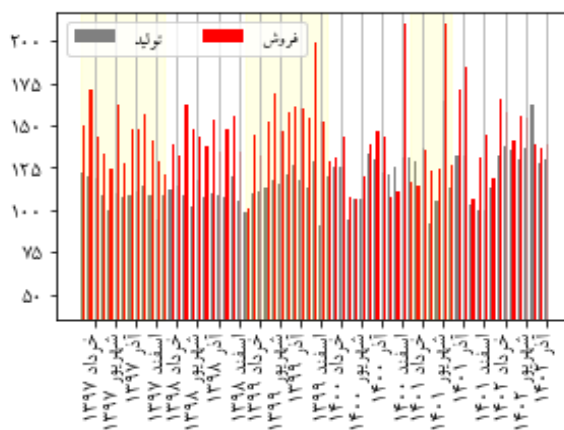
نمودار ۳۳. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش

شرکت‌های معدنی بورسی (درصد)

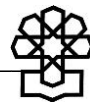

نمودار ۳۲. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های

معدنی بورسی (۱۳۹۵=۱۰۰)

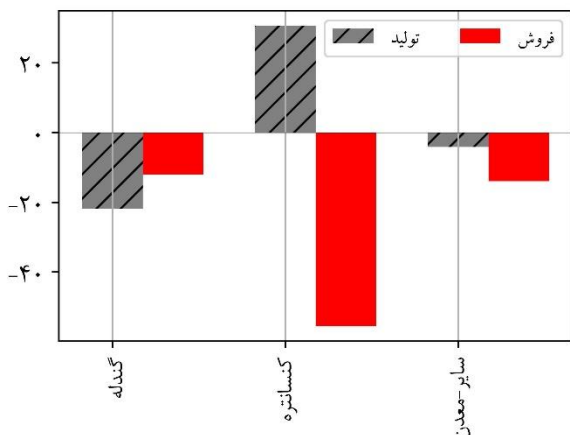

مأخذ: همان.

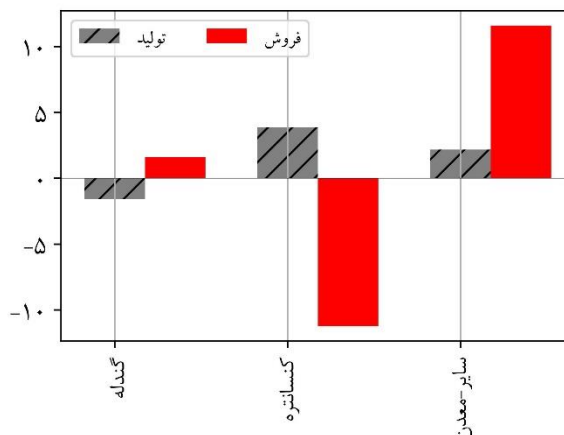
نمودار ۳۵. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های

معدن نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

نمودار ۳۴. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های

معدن نسبت به ماه قبل (درصد)

مأخذ: همان.

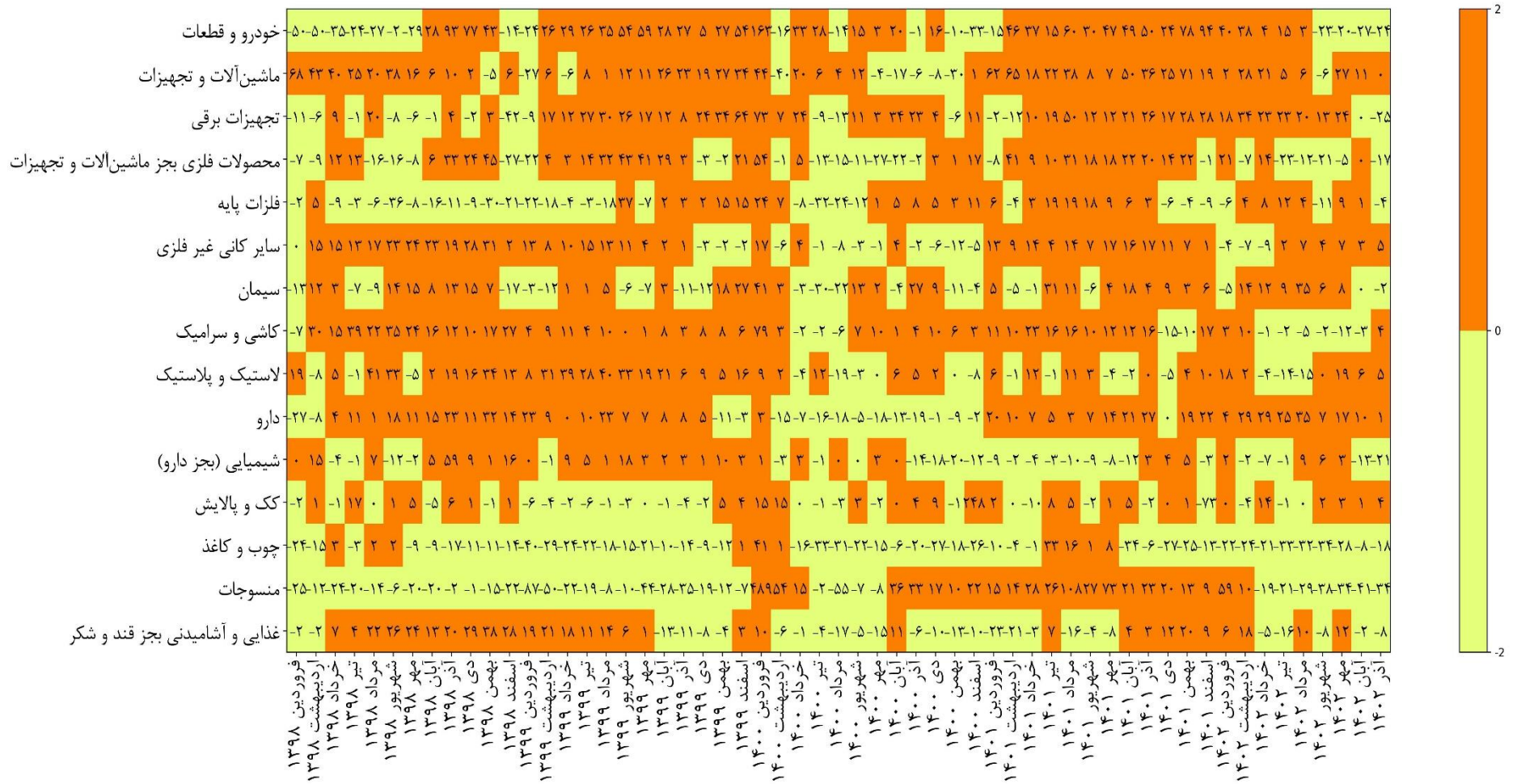
۶. جمع‌بندی

شاخص تولید، فروش و قیمت صنایع بوری از اطلاعات ماهیانه ۳۱۹ شرکت بوری استخراج می‌شود و با توجه به اینکه این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار هم حرکتی مناسب دارد، با دقت زیادی می‌تواند تحولات بخش صنعت و معدن کشور را به صورت ماهیانه رصد کند. در این گزارش تغییرات شاخص‌های تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته‌فعالیت‌های آن در آذرماه سال ۱۴۰۲ مورد بررسی قرار گرفته است.

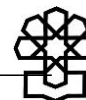
برآورد این گزارش نشان می‌دهد، در آذرماه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بوری نسبت به ماه قبل کاهش ۲/۱ درصدی و ۰/۴ درصدی داشته‌اند. لازم به ذکر است عملکرد ۹ ماهه سال جاری به ۹ ماهه سال قبل گویای رشد ۰/۲ درصدی شاخص تولید و کاهش ۱/۹ درصدی شاخص فروش صنعت است. در آذرماه سال ۱۴۰۲ نرخ رشد ماهیانه قیمت فعالیت‌های صنعتی بوری صفر درصد بوده است، همچنین رشد نقطه‌به‌نقطه با کاهش ۱/۲ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۲۳/۳ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه شاخص قیمت نیز در آذرماه سال ۱۴۰۲ روند نزولی یک سال اخیر خود را ادامه داده و با ۰/۷ واحد درصد کاهش نسبت به ماه قبل، میزان ۲۲/۷ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

پیوست

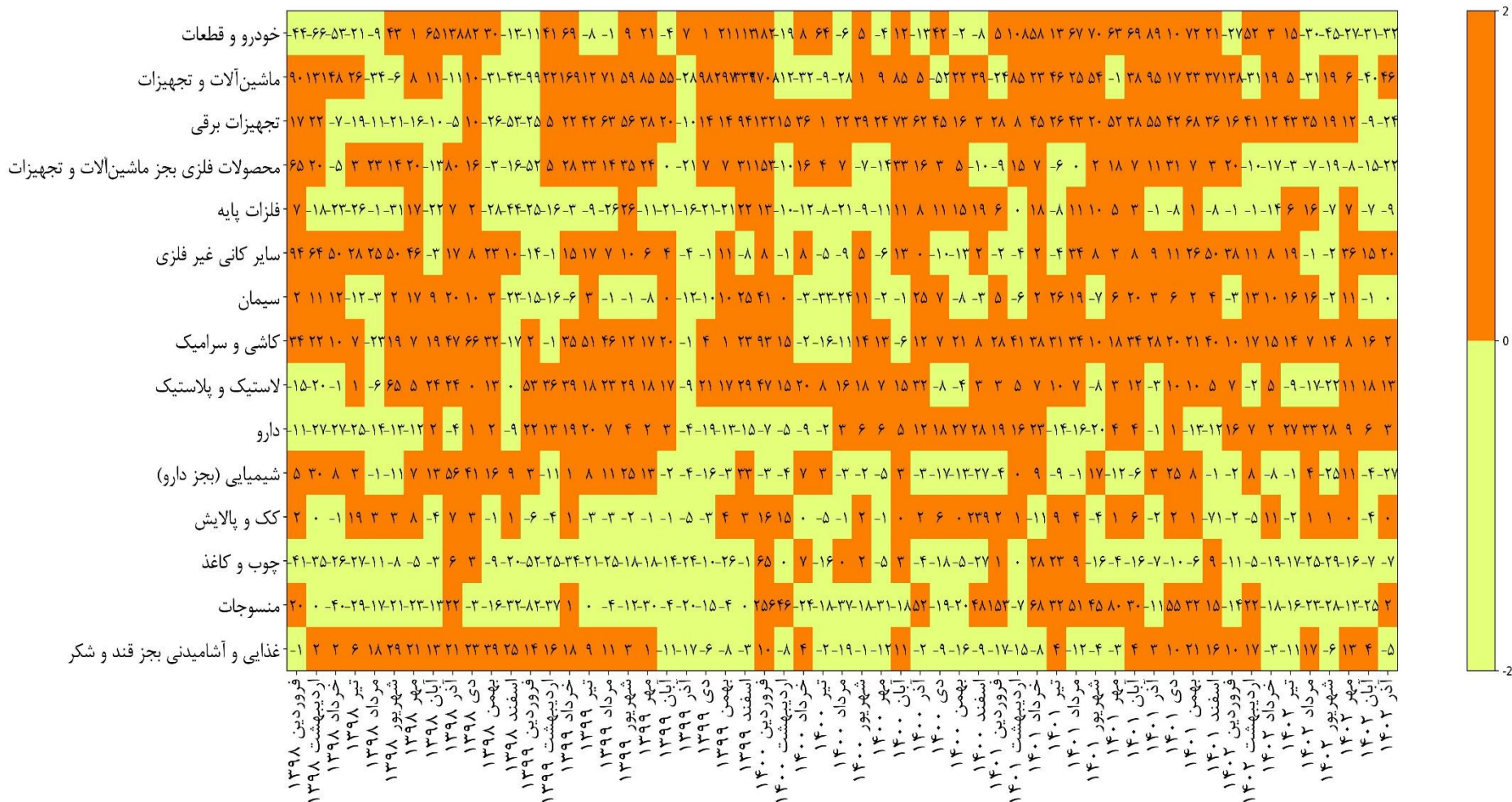
جدول ۱ پیوست. آمار مربوط به رشد تولید کل رشته‌فعالیت‌ها (نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۰۰=۱۳۹۵)

۱. در جدول فوق رنگ نارنجی نشان‌دهنده رشد مثبت و رنگ زرد نشان‌دهنده رشد منفی است (برای خوانایی جدول اعداد رند شده‌اند).

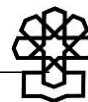
جدول ۲ پیوست. آمار مربوط به رشد فروش کل رشته فعالیت‌ها (نسبت به ماه مشابه سال قبل (۱۰۰=۱۳۹۵))

۱. رشته فعالیت منسوجات و ماشین‌آلات و تجهیزات در بورس تنها شامل چهار شرکت است و به این دلیل نماینده تمام صنعت نیست و با توجه به نوسان شاخص تولید و فروش آن تنها در جداول پیوست آورده شده است.

جدول ۳ پیوست. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی آذرماه سال ۱۴۰۲

شاخص فروش			شاخص تولید			
رشد ۹ ماهه نسبت به ۹ ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد ۹ ماهه نسبت به ۹ ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	
۰/۳	-۲۴/۳	۱/۸	۶/۰	-۱/۷	۱/۲	معدن
-۱/۹	-۱۱/۹	-۰/۴	۰/۲	-۱۱/۷	-۲/۱	صنعت
۳/۰	-۴/۹	-۹/۰	-۰/۶	-۸/۵	-۸/۱	غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر
-۱۲/۸	۲/۳	۴۶/۰	-۲۲/۰	-۳۴/۲	۱۰/۶	منسوجات
-۱۵/۴	-۷/۴	-۱/۳	-۲۵/۱	-۱۸/۰	-۰/۶	چوب و کاغذ
-۰/۱	۰/۳	۰/۹	۱/۸	۳/۸	۲/۱	کک و پالایش
-۵/۹	-۲۷/۱	-۱۵/۴	-۲/۷	-۲۱/۳	-۵/۵	شیمیایی (به جز دارو)
۱۳/۴	۲/۹	-۶/۰	۱۶/۸	۰/۹	-۰/۷	دارو
۰/۲	۱۲/۷	-۵/۵	۱/۵	۵/۴	۲/۴	لاستیک و پلاستیک
۱۱/۴	۱/۶	-۱/۵	-۱/۰	۳/۸	۱۲/۴	کاشی و سرامیک
۶/۶	-۰/۱	-۴/۲	۸/۰	-۱/۹	-۴/۵	سیمان
۱۴/۴	۱۹/۸	-۱/۲	۰/۸	۵/۱	۲/۷	سایر کانی غیر فلزی
-۲/۲	-۸/۹	-۰/۶	۱/۵	-۳/۸	-۵/۳	فلزات پایه
-۱۰/۸	-۲۱/۹	۴/۰	-۷/۲	-۱۶/۹	-۸/۹	محصولات فلزی به جز ماشین‌آلات و تجهیزات
۱۲/۵	-۲۳/۸	-۷/۵	۱۱/۸	-۲۴/۹	-۱۴/۰	تجهیزات برقی
۳/۹	۴۵/۵	۱۰/۲	۱۰/۲	۰/۲	-۲/۱	ماشین‌آلات و تجهیزات
-۱۵/۷	-۳۲/۳	۸/۳	-۴/۰	-۲۳/۷	۱۰/۷	خودرو و قطعات

پی‌نوشت

[۱]. برای اطلاعات بیشتر به گزارش پشتیبان مرکز پژوهش‌های مجلس در خصوص شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های پذیرفته شده در بورس به شماره مسلسل ۱۸۰۰۱ مراجعه شود.

[۲]. برای اطلاعات بیشتر به گزارش شاخص مدیران خرید آذرماه سال ۱۴۰۲ مراجعه شود.

<https://chambertrust.ir/digital-library/publishers.html>.

منابع و مأخذ

۱. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، معرفی و نحوه محاسبه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های پذیرفته شده در بورس، شماره مسلسل ۱۸۰۰۱.

۲. گزارش طرح شامخ مدیران خرید، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران.

۳. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در آبان‌ماه ۱۴۰۲، بخش صنعت و معدن، شماره مسلسل ۱۹۴۵۳.

4. www.Codal.Ir.

گزیده سیاستی

برآورد مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد در آذرماه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه قبل کاهش ۲/۱ و ۴/۰ درصدی را تجربه کرده است. لازم به ذکر است عملکرد ۹ ماهه سال جاری به ۹ ماهه سال قبل گویای رشد ۲/۰ درصدی شاخص تولید است.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir